

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pa pošli prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnilstvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnilstvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 52.

V Ljubljani, v četrtek, 5. marca 1903.

Letnik XXXI.

Res carinthiacae.

S Koroškega.

II.

Začetek zdravja je spoznanje bolezni, zato se mora ves tužni Korotan veseliti, kajti našel se je zdravnik, ki ve vzroke slabega narodnega položaja ob severni meji slovenske domovine. Kar je dotični gospod našel, je objavil v prid narodu.

Škoda bi bilo tiste modrosti, če ne bi je zvedeli kolikor mogoče vsi Slovenci, zato dovoli, bralec, da ti jo tukaj omenimo:

„Gospoda Legat in Gabron sta bila takorekoč ugonobljena in to od koroških novih, za slovenski življenj pogubnih mož takozvane Podgorčeve stranke. . . . Bili so časi, ko je narod na stotine se zbiral na slovenskih taborih. . . . Zdaj jih ni več. Ni treba omenjati, koliko se je trudil in žrtvoval za narodno probujo Legat. In zdaj se njega in Gabrona prezira. Zakaj? Samo zaradi tega, ker se nista hotela zvezati z nemškimi klerikalci, ker sta menda preveč narodna in se nista hotela podvreči pogubonosno delujoči Podgorčevi struji. . . . Župnika Einspieler in Gabron sta bila že davno proglašena za liberalca. Tudi dvema drugim župnikoma se je zdaj tako zgodilo, ker sta spoznala sad pogubnosa delovanja Podgorčeve klike. . . . Preobrniti se mora sedajni sistem. Mi moramo postati zopet to, kar smo bili, namreč navdušeni narodni Slovenci, ne pa klerikalni Slovenci. . . . „Mir“ je postal neprebavljiv. . . . O narodni spodbuji in političnem pouku za našega kmeta ni ne duha ne sluha. . . . kaj pomaga, ker stoji nemški škof Kahn tudi za „Mirom“.

Za Mirom pride katoliško politično in gospodarsko društvo, ki je tudi le bolj na papirju. . . . vse to je sad naše nove struje, ki se je zvezala, na čelu njej Podgorc in Weiss, z nemško katoliško stranko. Gotovo privoščimo nemški katoliški stranki obilo uspeha, ali mi se moramo držati pravega načela in dolžnosti naše do naroda.

Ali res misli ta kopica mladih duhovnov, da se bode ves koroški slovenski narod

podal njim na ljubo v boj, ako bode njih smer, navduševati samo za vero. . .

Upor bodo imeli odločen, in odgovorni bodo sami, ako nas razdružijo.

Kesali se bodo, kajti dobro vedo, kakšen je naš kmet. Prašati je, kdaj da se je začelo obračati na slabo? Od tistega časa, ko so se pustile Podgorcu proste roke.

Kdor ni na Koroškem po čutu Slovenec, ta tudi ni po čutu Slovenec-katoličan. . . . priča temu dr. Janko Arnejc, kateri je že vtaknil nos med nemško katoliško stranko, slovenskega kluba pa še ni našel in ga tudi ne bo. . .

Želi se, da Podgorc, ki je sam sebe postavil kot vodjo Podjunske doline, krene v političnem delovanju na pravo narodno pot in se združi zopet s prejšnjimi voditelji.

Dopisnik lista, ki je le to jeremiado objavil, razmere pač slabo pozna, ko bi jih boljše poznal, bi morebiti drugače pisal. A tudi tako bi moral spoznati, kako slaba je logika v njegovi razpravi.

Celo dokazovanje se utemljuje na razlog: post hoc — ergo propter hoc.

Zlo datira od tistega časa, ko so se pustile P. proste roke? A kaj je ta gospod s prostimi rokami učinil? Ustanovil je združbo, delal v odboru celovške posojilnice, dopisoval časnikom, hodil na shode. In od tod zlo? Ali je v časnikih napadal kake za narod zaslužne osebe? Težko bi se dalo to dokazati? In Legat, Gabron e tutti quanti so bili ugonobljeni? Od koga? Ali je kdo kedaj govoril na kakem zboru zoper nje, ali je kdo kedaj pisal proti njim kaj v naše časnike? Nam ni znano. In P. čeva stranka in klika? Kje pa je tista pošast, da jo zadržimo, kje je ta moloh, ki požira slovensko dečo? Lastno krivdo nalagati drugim, je lahko, a novo to ni in težko tudi ne, še manj pa častno.

Naj se enkrat jasno pove, zakaj vse tiči! Bila je doba, ko je politično društvo dobivalo letnih podpor, odkod, ni treba povedati, vsaj vsi vemo; zdaj so minola že leta, da so take podpore izostale, pravi se, zavoljo razdora mej klerikalno in radikalno

stranko na Kranjskem. Za agitacijo treba tiskovin, vabil, naznanil, treba vozov, potov! Mari bodo agitatorji to le plačevali sami?

Gospod Grafenauer je izvrstna agitatorična moč, in naš glavni greh je zdaj, da se ta moč ne porabi — samo zavoljo skoposti ne. Gospod G. je mali obrtnik, mar zamore on uničiti svojo obrt in družino? Zakaj se ne poskrbi, da bi mogel ta mož delati bolj zdatno? Bržkone je Podgorc kriv.

Pred tednom dni je imelo katoliško politično in gospodarsko društvo zopet občni zbor. In kaj se je sklenilo zaradi agitacije? Stvar tiči tam, kjer je poprej stala. Reklo se je sicer, da se bo društvo obrnilo na agitacijski komite, ki ga je predlagal stari duhovnik, sklican po volitvah od gospoda Podgorca.

Kakor razmere kažejo, ostal bo tudi tisti komite na papirju po krivdi gosp. Podgorca, ker se bo ta politiki popolnoma umaknil. Da se je le-ta gospod postavil voditelja Podjunske doline, mrzi narodni gospodi, a tudi mnogim našim duhovnikom. A poskrbelo se bo. P. je učinil zopet novo hudodelstvo, izdal je slovensko ljudstvo kot načelnik celovške posojilnice, in že so mu na sledi kakor zajcu. Zdaj se bo temu narodnemu škandalu storil konec; kedar bo občni zbor celovške posojilnice, naj se P. ne voli več v odbor, potem tudi ne bo več mogel voditi združbe v Sinčivesi, ter ne bo več voditelj Podjunske doline.

Tako se lahko ustreže vsem in mir bo. P. ne bo več imel prostih rok, in novi odbor celovške posojilnice lahko zida v Celovcu »Narodni dom«, mesto da bi se zapravljaj denar v take namene, kot se godi v Sinčivesi. Gospodom moramo poročati, da ta nasvet ni ironija, da ga celo želi gospod P. sam, da gospod P. bo vsem prijateljem celo hvaležen, če mu pomagajo popolnoma oprostiti ga.

Dr. Srb zopet praški župan.

Mladočeški člani Podlipnega frakcije v praškem mestnem zastopu so le z največjo nejevoljo prenašali zadnji udarec, ko je bil proti njihovi volji izvoljen praškim županom staročeh dr. Srb. Radi tega so ti Srbovi

nasprotniki pri vsaki mogoči priliki delali na to, da izgubi dr. Srb zaupanje pri onih mladočeških članih, ki ne trobijo v Podlipnega rog in ki so pri zadnji volitvi oddali svoje glasove staročeskemu kandidatu. V tem delu je bil dr. Podlipny s smišljeniki tako vztrajen, da so vsi mladočeški listi že pisali o izvolitvi dr. Podlipnega kot o gotovi stvari. Toda delali so račun na kožo medveda, ki ga še niso imeli. Dr. Srb si je s svojim dosedanjim vestnim in nepristranskim delovanjem pridobil srca ne samo svojih ožjih prijateljev, marveč tudi nasprotnikov, ki znajo ceniti resno in plodnosno delo. In tako je prišlo, da je bil včeraj dr. Srb zopet izvoljen praškim županom. Dobil je 77 od 86 oddanih glasov.

Parlamentarni položaj.

Včeraj objavljena, na prvi hip dokaj neverjetna vest, da bo zboroval avstrijski parlament menda še v mesecu avgustu, se bo menda vendar le uresničila. Vlada se je namreč v zadnjem času prepričala, da jej Mladočehi ne bodo povzročali tolikih preglavic, da bi bilo parlamentarno delo naravnost onemogočeno; obenem pa tudi dobro ve, da to delo ne pojde tako naglo izpod rok, da bi bila mogoča rešitev nagodbe in proračuna v normalnem času. Iz tega razloga hoče Körber pridržati poslance tako dolgo na Dunaju, da dovrše vse delo. Na ta način je pa nemogoče zborovanje deželnih zborov pred septembrom. S tem pa seveda ne bo vstreženo posebno enim deželnim zborom, katerim vlada že več let ni privoščila daljšega zasedanja. Vendar bodo neki zadovoljni s to vladno odredbo vsi ljudski zastopniki, ker ima dr. Körber, kakor pravi neki list, zanje pripravljen sladkorček. Ta sladkorček je poslanec, če bodo res pridni in delavni, obljubljen z »uvedbo poslaniških plač«. Mesto dosedanjih dnevnin dobe poslanci stalno plačo, in s tem se bo brezdvomno v materialnem oziru poslancem mnogo koristilo. Če bodo tudi volivci zadovoljni s takim »bakšišem«, seveda doslej še ni dognano.

Čehi in proračunska razprava.

Kakor je bilo pričakovati, je v mladočeški stranki zmagala zmernejša struja ter je klub sklenil, da ne bo obstruiral prvega branja državnega proračuna. Za prvo branje, ki se prične po dosedanjih dispozicijah v torkovi seji, je češki klub določil poslance K r a m a ř a, Z a č k a in H e r o l d a, da pojasne vladi in zbornici svoje stališče. Izja-

LISTEK.

Mati.

(Francoski spisal Guy de Maupassant.)

Mož, star lovski tat, ji je umrl in ji zapustil sina, ki je bil tudi lovski tat. Zaradi tega so jih imenovali »divjake«.

Ko je bila vojna napovedana, je stopil tudi mladi divjak v vojsko, tedaj triindvajset let star, in je pustil mater samo doma. Ljudje je niso omilovali, ker so vedeli, da ima denar.

Ostala je sama v hiši, daleč od vasi, na robu gozda. Bala se ni; bila je taka, kakor mož in sin, velika in močna, s trdimi potezami v obrazu, na katerem se je redkokedaj pokazal smeh.

Živela je v svoji hišici svoje enakomerno življenje. Po enkrat na teden je šla v vas, kruha in nekaj mesa kupit. Ker so govorili o volkovih, ni šla nikoli brez puške.

Nekega dne so bili Prusi tu. Razdelili so jih med kmete in tudi starica je dobila štiri može. Bili so dolgi in so vkljub naporu dobro izgledali. Delali ji niso posebnih težav in stroškov. Čeravno so se nji napram uljudno vedli, je mislila vedno na svojega

sina in vsako jutro jih je izpraševala: »Veste li, kam je šel triindvajseti polk? Moj sin je zraven«.

„Ne vemo“, so odgovarjali. Razumeli so njeno skrb in njen nemir, saj so imeli tudi sami mater, in ji izkazovali vso mogočo prijaznost. Tako jih je imela zares rada, čeprav so bili njeni sovražniki.

Nekega jutra je opazila starica, ko je bila ravno sama doma, na ravnini moža, ki je šel proti njeni hiši. Spoznala je v njem pismonošo, ki ji je, bližje prišedši, dal kos papirja. Poiskala je očali, ki jih je potrebovala pri šivanji, iz žepa, ter čitala:

Gospa Divjak!

Naznanjam Vam žalostno vest, da je usmrtila včeraj krogla iz topa Vašega sina Viktorja in ga popolnoma raztrgala. Stal sem tik njega in rekel mi je ravno, naj Vam naznanim, ako se mu kaj zgodi. Vzel sem mu uro iz žepa, ki Vam jo prinesem, ko bo konec vojne.

S pozdravom Vaš

Cezar Rivot,

korporal v 23. pešpolku.

Pismo je bilo tri tedne staro.

Ona ni jokala, ostala je mirna; tako je bila omotena, da ni niti čutila bolečine. Edina njena misel je bila: »Torej Viktor je

zdaj tudi mrtev!“ Crez čas so ji stopile solze v oči in bolest jo je obvladala. Prihajale so ji misli, ena strašnejša od druge. Žandarji so ji umorili moža, Prusi sina. Zdelo se ji je, da ga vidi pred seboj: z nazaj visečo glavo, z osteklenelimi očmi.

Tu je slišala glasove. Prusi so prišli iz vasi nazaj. Hitro je skrila pismo, posušila oči ter jih z navadnim obrazom vsprejela.

Smejali so se vsi štirje; kajti vlovili so zajca, debelega, ter ji dali razumeti, naj ga za opoldne pripravi.

Precej je začela obed pripravljati, toda ni imela srca, da bi zajca umorila. In vendar ni bil prvi. Eden izmed vojakov ga je udaril za ušesa in ga usmrtil.

Vsedla se je s Prusi za mizo, toda nobenega grizljaja ni mogla pogoltniti. Vojaki se niso brigali za starico, ki jih je od strani gledala in strašna misel ji je silila v glavo. Vendar se ni videl v njenem obrazu noben sled o tem.

Naenkrat je rekla: »Že mesec dni smo skupaj in jaz niti ne vem, kako se imenujete«. Z nekaterimi težavami so razumeli njene besede. Toda s tem starica še ni bila zadovoljna. Napisati so jih morali z naslovom svojih rodbin na košček papirja. Z očali

na nosu je bulila na neznane črke, potem je spravila listič k pismu v žep.

Po obedu je rekla: »Napravila vam bom dem postelje«.

Začela je seno pod streho nositi, kjer so vojaki spali. »Da vam ne bo premrzlo«, je rekla čudečim se vojakom. In ti so ji pomagali. Celo podstrešje je bilo napolnjeno s senom, v katerem so bile štiri luknje za vojake.

Po večerji so zlezli Nemci pod streho, kakor vsak večer. Komaj so se zaprla vrata za njimi, je vzela starica lestvo proč, odprla tiho hišna vrata in začela nositi seno v kuhinjo. Ko se ji je zazdelo dosti, je vzela šop in ga zažgala na ognjišču ter ga vtaknila v seno. Potem je šla ven in čakala.

V malo trenutkih je bila vsa notranjščina hiše v plamenu. Zdaj se je zasilal presunljiv krik s stemenja, potem strašno rjojenje vojakov. Slišalo se je prasketanje ognja in pokanje tramov. Naenkrat se je streha razsula.

V daljini se je zasilal zvon.

Nepremično je stala starica pred razdejano hišo s sinovo puško v rokah, boječ se, da bi kateri izmed vojakov ušel.

Ko je bilo dokončano, je vrgla puško v ogenj.

vili bodo, da vztraja klub brezpogojno na strogo opozicijskem stališču ter da bodo z vsemi silami delali na to, da vržejo Koerberjevo vlado, ki noče ugoditi češkim zahtevam.

Razprava o tiskovnem zakonu.

Včeraj se je po dolgem prestanku zopet enkrat sošel celoten odsek, ki se bo pečal svojedobno s premembo tiskovnega zakona. Seje se je udeležil tudi minist. predsednik Koerber. Ker se je odsek nedavno pomnožil na 48 članov, je bila potrebna nova konstitucija. Načelnikom je bil izvoljen grof Dzieduszycki, njegovim namestnikom pa dr. Kopp. Zatem se je pričela glavna razprava o vprašanju samem; v vladni načrt se ni še nihče spuščal. Sklenilo se je pred vsem, da se prične razgovor najprej samo o glavnih načelih, po katerih naj se premeni obstoječi tiskovni zakon. Obenem je bil sprejet predlog posl. Sylvestra, naj obenem obravnavajo vsi odseki odkazani samostojni predlogi. S tem je bila zavržena prva plenarna seja brez vsakega najmanjšega vspeha.

Nemčija v Perziji pa ruski interesi.

Ruski krogi umevno pazno zasledujejo napore Nemčije »za prostorček v solncu«, kakor je binavsko dejal nedavno Bülow. O namerah Nemčije v perzijskem zalivu pravi ruski list »Novoje Vremja«, da postanejo trdnjave ondi kmalu nemški Gibraltar, ako bodo druge interesovane vlasti neskrbno gledale nemško počenjanje ondi. Ako bodo Angleži mirno gledali, kako se gradijo ob ustju reke Satel Arab in na bregovih kovajtakega zaliva turške utrdbе, eskrbljene z nemškimi topovi in z nemškimi instruktorji, potem se mora priznati, da je bila vsa afera v Kowajtu le komedija, s katero so hoteli odvrti pozornost družin od nemških namer v perzijskem zalivu. Priznati treba, da so se Angleži odrekli svoji oblasti v tem zalivu in jo prostovoljno odstopili Nemcem. To sumnje vzletu vzbuja dejstvo, da nameravajo Nemci svojo bagdatsko železnico zvežati z angleškimi železnicami v južni Perziji. Ako se ta načrt vresniči, tedaj ta anglo-škotsko-nemška železna vez zabrani pristop povsodi do kopnega morja v bližnjem Vztoku. Tak nemški Gibraltar v perzijskem zalivu pomeni za Russe žalostno bodočnost, ako bodo še nadalje glede energije in delavnosti zaostajali za drugimi državami. — List pozivlje zato svojo vlado, naj boše previdna, in opozarja zlasti na one merodajne kroge okoli carja, ki s svojo skrito nemško naklonenostjo ovirajo izvajanje načrta Petra Velikega. — Zares, ako bodo carju Nikolaju ministri a la Nemec Witte, Lamsdorff in drugi več kakor njegov slavni praded, — bode Rusija kmalu ondi, kjer jo hoče Nemčija.

Povečana moč Hilme paše.

Da sultanu ni na tem, da bi resno izvedel reforme, kaže njegovo postopanje v zadevi imenovanja generalnega guvernerja, ki ima v načrtu reform veliko pomnožilo moč in glede katerega imenovanja se prepušča sultanu, da ga sam imenuje. Poročali smo, da je sultan imenoval na to mesto

Ldaj so prišli ljudje, kmetje in Prusi. Mirno in zadovoljno je sedela starica na blodu. Neki častnik, ki je znal francosko, kakor bi bil Francoz, jo je vprašal: »Kje so vaši vojaki?« S svojo suho roko je pokazala v pogorišče in rekla: »Tu notri.«

Ljudje so jo obkolili. Častnik je dalje izpraševal: »Kako je nastal ogenj?«

»Jaz sem zažgala«, je odgovorila.

Niso ji hoteli verjeti. Mislili so, da je zaradi nesreče obnorela. Tu je začela pripovedovati vse od kraja do konca; nič ni pozabila.

Ko je bila gotova, je vzela iz žepa dva papirja, označila očali, da bi bolje razložila, in rekla potem, pismo kaže: »To je Viktorjeva smrt«, in na pogorišče kaže: »Tu stoje njihova imena, da jim lahko na dom pišete«. Mirno je dala listič častniku in rekla: »Lahko tudi pišete, kako je prišlo, in starišem poveste, da sem jaz bila, Victoire Simon. Ne pozabite«.

Častnik je dal nemško povelje. Vojaki so jo zgrabili in jo postavili še na topel zid hiše. Potem se je postavilo njej nasproti dvajset korakov pred njo dvanajst vojakov. Ona je razumela in čakala.

Na novo zapoved se je zaslil močan pok. En strel se je sprožil prepozno.

Starica se ni zgrudila, temveč padla na čelo, kakor bi ji bili noge odrezali. Častnik se ji je približal. Kroglje so je skoro raztrgale, in v desni pesti je držala okrvavljeno pismo.

Hilmi pašo, ki je eden prvih krvnikov potlačene raje v Makedoniji. To je tisti Hilmi paša, o katerem poroča »Večerna Post«, strašne stvari. V Solunu so ubili Turki ženo nekega trgovca. Trgovca je šel k Hilmi paši, da se pritoži. Bil je iztiran z dvora in paša je zarohnel: »Zapodite ga — naj mine moti miru«. In ta človek naj izvede reforme! Menda je za napravo reda ravno tako sposoben, kakor Ehsad paša, ki sedaj zapoveduje orožništvu in vodi orožnike na arnavtske poglavarje razbojniških čet, a sam je bil še le nedavno načelnik take čete.

Amerika proti anarhistom.

Pomenljivo postavo je sklenila, kot smo omenili, severoameriška reprezentantska zbornica, zadevajočo namreč osebno varstvo ameriškega predsednika in vseh s predsedništvom kakorkoli zvezanih vladnih oseb. V tem zakonskem načrtu je izrečena s m r t n a k a z e n za vsakega, ki nalašč in zavratno umori predsednika, podpredsednika ali katerega koli uradnika, na katerega bi utegnile preiti dolžnosti predsednika; isto velja tudi glede umora katerega poslanika, ki je nameščen pri Združenih državah. Vsak umor ali napad na te osebe se kaznuje s smrtjo ali z ječo, a ne pod deset let. Kdor pri takih dejanjih pomaga ali le svetuje, zadene ga enaka kazen. Kdor nadalje v Severni Ameriki razširja idejo, kakor da bi bila dolžnost in potreba, da se umori predsednik ali drugi državni dostojanstveniki, se kaznuje z globo 5000 dolarjev ali z ječo do 20 let, ali tudi z obojim. Vsem onim osebam, ki pojavljajo nasproti ameriški vladi sovražno mišljenje ali ki pripadajo organizaciji, ki zastopa podobne nazore, je prepovedano naseljenje ali bivanje na ameriških tleh. Ako take osebe le poskusijo stopiti na ameriška tla, že zapadejo kazni. Nazadnje določa ta zakonski načrt, da nobena oseba, ki goji proti katerikoli vladni osebi sovraštvo in se ji dokažejo zlobni nameni, ne more biti v Ameriki naturalizirana.

Iz brzojavk.

Protestni shodi na Ogrskem. Mestno redarstvo je dovolilo zanedeljo napovedani protestni shod vseh opozicijskih strank proti vojni predlogi, pod pogojem, da so za red odgovorna vodstva strank. — Hrvatska regnikolarna deputacija se je včeraj sošla v Zagrebu. Poslanec Vrbanić je vložil samostojni odgovor na ogrski renuncij. — Budgetna in nagodbena razprava v zbornici. Za prvo branje proračuna je oglašeni pro 15, contra 20 poslancev, za prvo branje n a g o d b e pa došle pro 13, contra pa 50 poslancev. — Ogrska obstrukcija. Ogrska ne odvisna stranka, posebno nje 30 članov, je sklenila, da obstruira tudi proračunski provizorij. Ostale opozicijske stranke hočejo provizorij izločiti iz obstrukcije, ker se boje exlex stanja. — Riegrovi spomini izidejo bržkone v kratkem. Pokojnik je pred nedavnim sam izjavil, da je v to svrhu ukrenil vse potrebno. — Turčija odlikuje Grke. Turki sultan je podelil visoke redove kralju, prestolonasledniku in ministerskemu predsedniku. Nekateri politiki menijo, da to ni v zvezi z grško pomočjo pri uduševanju makedonske vstaje. — Angleži v Arabiji. Angleške čete so zasedle v Yemenu važne postojanke. Turki so se morali umakniti z vseh postojank. — Venezuela je dobila nazaj vse svoje ladje, ki so jih za časa blokade zaplenile velesile. Vstaši so zasedli Barcelono in Carupano in pregnali vladne čete. — Trgovinsko ministerstvo namerava ustanoviti na Angleškem.

Dnevne novice.

V Ljubljani 5 marca.

Sinočni sestanek »Leonove družbe« je bil dobro obiskan. Podpredsednik družbe dr. Jan. Ev. Krek je pozdravil navzoče ter izrazil veselje, da so gorki žarki Leonovega slavlja vzbudili tudi našo družbo k novemu življenju in delovanju. Namen sestankov je, da bi se znanstveno obravnavala razna vprašanja in vršila o njih diskusija. Vsi čutimo, da tiči v nas latentna energija, ki jo je treba tudi v tem oziru bolj izrabiti. Veselo znamenje je, da so se začeli za znanstveno delo zanimati zlasti mlajši zastopniki naše svetne inteligence. Nato je veleznimivo in krasno predaval profesor Evgen Jarc o modernem nemškem slovstvu. V podlistku prinesemo kratek posnemek. Celotno razpravo pa bo objavil »Katoliški obzorik«. O razpravi se je razvila zanimiva diskusija. — Po končani diskusiji je podpredsednik naznanil, da bo družba napravila o priliki občnega zbora slavnostno akademijo na čast Leonu XIII. Sploh se je izražala želja,

da se »Leonova družba« dvigne in da zlasti oživotvori v pravih označenih starešinstvo za dijake. — V sredo dne 18. marca bo predaval dr. Dermastia o socialnem pomenu novega civilnega pravnega reda.

Pogreb g. dekana Sitarja je bil danes dopoldne ob 9. uri v Šmarju pri Ljubljani jako slovesen. Udeležilo se ga je 34 duhovnikov. Pokopaval ga je pred. gosp. generalni vikar Janez Flis, ki je tudi imel cerkveni govor. Pevo so peli ginjaive nagrobnice. Vdeležila se je pogreba tudi požarna bramba škofeljska in šmarijska ter ondotno izobraževalno društvo, šolska mladina z učiteljstvom in iz bližnjih in daljnih krajev mnogo ljudstva, kateremu ostane blagi pokojnik nepozabljen.

Vsipeh liberalne gonje. Iz Šmarja pri Jelšah se nam piše: Ni dolgo od tega, ko smo opozarjali na nevarnost, ki našemu lepemu trgu preti od nemške strani. Naša bojazen se je, kakor smo se pozneje prepričali, že deloma vresničila. Pri zadnjih občinskih volitvah so prodrli v drugem razredu Nemci z dvema odbornikoma. To je sramota za Šmarje in pade na one, ki imajo vodilno besedo v Šmarji. Namesto, da bi se branili pred Nemci, so začeli boj proti slovenskim okoliščanom, češ da so klerikalci. V Šmarji bo kmalu prišlo do veljave dr. Tavčarjevo načelo: »Rajši Nemca, kot klerikalnega Slovenca«. Le tako naprej, in predno preteče nekaj let, bodo Šmarje v nemških rokah. Morda bo še le tisti čas našim liberalcem odprli oči, pa bo že prepozno.

Dogodki v Ricmanjih. Poročilo »Edinosti« glede službe Božje zadoje nedeljo v Ricmanjih je treba popraviti. »Edinost« piše, da ni bilo nikogar v cerkvi. Resnica pa je, da se je udeležilo sv. maše gospod učitelj in 29 otrok ter 1 mož in 1 žena. Popoldan je bilo pri večernici okoli 100 ljudi.

Dar za družbo sv. Cirila in Metoda. 200 kron za Ciril Metodovo družbo je poslal našemu uredništvu č. g. Janez Oblak, župnik na Bledu in družbin ustanovnik ob priliki srečne oddaje zidanja nove cerkve in petindvajsetletnice Leona XIII.

Osebna vest. G. Dinku Politeo, uglednemu hrvaškemu novinarju, se bolezni vedno hujša.

Grobelska železnica t. j. železnica od Grobelnega ob j. ž. do štajarske meje se pridno zida. Dolgo je bilo ljudstvo nezavupno, ker so se tako dolgo na zidanje pripravljali. Sedaj bi bila cela stvar gladka, če celjski Nemci ne bi zgage delali. Celjani so namreč svoj čas obljubili dati 12.000 K kot prispevek za zidanje železnice. Potem so se pa skesali svoje velikodušnosti in so stavili na izplačanje tega prispevka nemogoč pogoj, — namreč, da ne sme biti konec nove železnice v Grobelnem, ampak v Celju. Ako bi se vstreglo Nemcem, potem bi se morala napraviti od Grobelnega do Celja tretja proga ob južni železnici, ki je čisto nepotrebna. Če bi hotel potem kedo kaj iz Polnikve v Šmarje poslati, bi morala dotična pošiljatev iti po južni železnici čez Grobelno v Celje, potem pa po novi železnici nazaj v Grobelno in še le potem v Šmarje. Kedor ne sprevidi, kakšna neumnost je to, tisti je dozorel za Feldhof ali pa Studenec. — Ker se temu nemškemu zahtevku ni vstreglo, so začeli se pritoževati. Na ta način ne bodo nič drugega dosegli, kakor da se stvar v splošno škodo zavlačuje. Takih dobrotnikov, kakor so spodnještajerski Nemci, nas Bog varuj! Pa če bi tudi imeli res Celjani kaj dobička od tega, da se njih volja izpolni, potem se pokaže njih samogoltnost v polni nagoti. Njihov načrt bi podražil železnico za okroglo 200.000 K in za to so pripravljani dati velikodušni Nemci celih 12.000 K. Takih dobrotnikov bi se menda že še kje kaj našlo!

— **Umrl je v Tunicah pri Kamniku** v soboto, 28. febr. t. l. Tomaž Stelč v 85. letu starosti, oče Janeza Stelčeta, znanega svečarja v Kamniku in Jerneja Stelčeta, vinskega trgovca v Siški.

— **Projekt za električno železnico na sv. Višarje** je napravil g. Ratzmann iz Celovca. V Siči bi bila velikanska električna naprava, ki bi dajala električno moč za to železnico, kakor tudi električno razsvetljavo za razne kraje v kanalski dolini.

— **Umrl je v Barkovljah posestnik in krmar** na proseški cesti, gosp. Andrej Starec, glavar znane rodoljubne družine, oče gg. učiteljev Jakoba in Ferdota Starca, ter kremenit značaj. Pokojnik je dosegel dobo 72 let.

— **Drugi in tretji venček narodnih pesmi** za ženski (oziroma tudi moški) zbor sta izšla vsak za se ter se dobivata po 25 kr. izvod v »Katoliški bukvarnici« v Schwentnerjevi knjižnici in pri g. Fr. Ferjančiču, kaplanu v Ljubljani.

— **Vlak povežil konja.** Tovorni vlak je na progi blizu Goritice, občina Preseje, povežil minuli teden konja posestnika M.h. Drašlerja z Goritice. Ravno prejšnji večer ga je Drašler prodal županu Peterlinu v Kamniku s pogojem, da ga dovede v Prevole. Vsed neprevidnosti blapca je pa konj ušel naravnost pred prihajajoči vlak.

— **Samomor.** V Trstu se je 4. t. m. vrgel neki nepoznat, okoli trideset let stari delavec čez zid iz ulice Romagna v ulico Fabio Severo in je ostal mrtev na mestu. Predno je skočil, je zaklical: Viva il socialismo!, kakor trde eni — Addio il socialismo! kakor trde drugi — Addio Trieste! kakor trde tretji.

— **Poskušeni samomor.** V Mariboru se je poskušala zastrupiti soproga konduktarja Antonija Majcen, zavžila pa je premalo strupa. Prepeljali so jo v bolnico.

— **Nesreča ali uboj?** Ciril Rijavec v Šempasu je stal v nedeljo v vratih domače hiše ter se razgovarjal z nekim človekom. Med tem mu je priletel na glavo kamen s tako močjo, da se je takoj zgrudil na tla. Vrgel mu je kamen neki mladenič, ki je bil baje nanj jezen. Rijavec so prepeljali v Gorico v bolnišnico; nahaja se v nevarnosti.

— **Nesreča.** Fr. Škarobota je udaril konj ob Soči pri Barki na levo stran tako, da je težko poškodovan, vsled česar je moral v goriško bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Iz vlaka skočil. Včeraj popoldne je v bližini čuvajnice v Lattermannovem drevo-redu skočil neki mladi človek s poštnega vlaka, ki je z vso hitrostjo vozil proti kolidvoru. Pomožni paznik Franc Makovec je to videl in tekel k tujcu, ki je dejal, da je čevljarški pomočnik Ivan Zorman iz Trsta in da je skočil z vlaka, ker ni imel voznega listka do Ljubljane. Padel je bil na šino in se je na čelu le nekoliko poškodoval. Hotel je tudi pazniku usteči in zato mu je dejal, naj ga pusti ob strani železnice ležati. Paznik je šel nato od njega stran, da bi katerega človeka poslal po rešilni voz. Med tem časom pa je Rozman vstal in urno odšel proti mestu. Paznik se je podal za njim in ga na Franca Jožefa cesti dal aretovati. Na policijski stražnici ga je zdravnik preiskal, pa ni našel na njem nobene druge poškodbe, nego ono na čelu.

Strel v okno. V noči od torka na sredo je nekdo z Dvornega trga ali pa iz katere hiše ob desnem bregu Ljubljanice vstrelil v okno III. nadstropja nasproti ležeče Kendove hiše na Francovem nabrežju. Strel je šel skozi okno in sta bili ubiti šipi na zunanem in notranjem oknu stanovanja mestnega učitelja Franca Marolta. V sobi so se dobile svinčene kroglice. Strel se je oddal iz puške. Policija pozveduje po storilcu.

Postopač igral paznika. Postopač Jožef Lipovšek se je danes zjutraj na Dunajski cesti predstavil posestnici Mariji Fajfar iz Vopolja kot užitinski paznik in je zahteval, da mu plača od kosihi in jajec, ki jih je peljala seboj na vozu. 2 kroni. Marija Fajfar mu je dala le 1 K 20 h in je bil Lipovšek tudi s to mitnino zadovoljen. Na mitnici je Marija Fajfar izvedela, da je bila ogoljufana. Mitniški paznik Jožef Lukman se je podal za Lipovškom in ga prijel na Martinovi cesti ter peljal na policijo, kjer so ga zaprli.

Izvršitev zdravstvenih naredeb v cerkvah se, kakor doznajemo, tudi polagoma in kolikor možno v smislu predpisov spopolni. Upamo pa, da se tudi povsod to zgodi, zlasti opozarjamo oblasti tudi na gledališča in urade, kjer tudi še ni vse »pometenost pred lastnim pragom«. Po nekaterih stopnjiših in stranišnih nesnaga kar kriči po izvedbi teh sanitarnih predpisov!

Iz bolnice. Natakarič J. Pogačnik, stajnujoča pri svojih stariših na Poljanski cesti št. 60, je 2. t. m. sekala drva. Pri tem jej je poleno odletelo v obraz in jo udarilo na levo oko tako, da je morala iti v bolnico.

Nogo zlomil. Posestnik Franc Jagodič in delavec Valent. Karu sta se v nedeljo v neki gostilni v Lužah za šalo spoprijela in se metala. Karu je padel tako nesrečno, da si je zlomil na desni nogi kost pod kolonom.

Izgubljeno. V Špitalskih ulicah je bila izgubljena kratka srebrna verižica. — Nek dijak je zgubil neznano kje v mestu denarnico, v kateri je bilo okoli šest kron denarja.

Državni zbor.

Dunaj, 4. suša.

Češka obstrukcija pojemlje.

Obstrukcija, ki je postala moderna v raznih parlamentih in v raznih oblikah, more v gotovih slučajih biti jako nevarno orožje na dve strani. Ako ima obstrukcija namen, da prepreči veliko nevarnost, ki preti širšim slojem prebivalstva ali celo celemu narodu pogin, ali da vrže s pozorišča vladu, ki je v nasprotju z javnim mnenjem in splošnimi koristmi, potem obstrukcija ne smemo in ne moremo odrekati opravičenosti. Obstrukcija je v takih slučajih »potrebno zlo«, da za brani večje zlo, ki more narodu za desetletja škoditi ter mu uničiti pravno čustvo. S tega stališča pa smo vedno obsojali nemško obstrukcijo za čas grofa Badenija in Thuna, ker je bila užaljenost nemškega naroda v Avstriji le navidezna in našemljena in torej tudi obstrukcija nemških poslancev iz trte zvita in prisiljena. Ako komu uza-memo to, kar si je neopravičeno prisvojil, ne delamo mu nobene krivice in njegova jezica je le izbruh zavisti ali užaljene domišljivosti.

Drugače moramo presojati češko obstrukcijo. Veljava, avtoriteta države, v katere imeu je grof Badeni češkemu narodu izdal jezikovni naredbi, se je uklonila parlamentni in poulični revoluciji, ko je grof Clary razveljavil naredbi in tako razburil in užalil ves češki narod ter njegove zastopnike. Ti bi bili izdali in zatajili svoj narod, ko bi bili tihi v takih in v takih položajih in povrh še zasmehovanje škodoželjnega nasprotnika. Obstrukcija je bruhnila na dan z elementarno silo, ki ne išče struge odтока, marveč drvi slepo in divje, dokler se ne pomiri v daljavi.

To opazujemo tudi na češki obstrukciji, ki je odnesla Claryjev kabinet ter tudi dr. pl. Körberju napravila mnogo dela in skrbi. Čehi in sploh Slovani pa nimajo nobenega poverja, da bi zaupali dr. pl. Körberju in podpirali njegov zistem, ki pomenja nemško nadvlado. Istina je, da dr. pl. Körber pri vsaki priliki naglašja svojo objektivnost, a ravno tako je dejstvo, da je sedanja urad-niška vlada izraz nemške volje in želje in da ima dr. pl. Körber svoje težišče v sredi nemških strank. Ako poslanec Prade vladi izrazi svoje neomejeno zaupanje, tudi pozna vzroke tega zaupanja.

Zato je bila vsa politika češkega kluba zadnji dve leti naperjena proti gosp. dr. pl. Körberju in njegovi politiki, ki konservuje stare razmere in krivice, ki se godé slovan-skim rodovom na severu in jugu. Toda dr. pl. Körber že davno ni novinec v državni politiki; on odmeri vsak svoj korak in do-bro preišče tla, kamor postavi nogo. Z go-spodarskimi koncesijami je lani ukrotil češko obstrukcijo ter dobil parlamentarnim po-tom državni proračun. Letos se je oborožil z neprodornim ščitom državnih potrebščin. Pomnožitev vojaških novincev in avstro ogr-ska nagodba eta za vladu ščit, od katerega morajo puščice odletavati na slovanske strelce. Obstrukcija proti vojaškim novincem ali proti nagodbi bi danes ne zadela vlade, marveč državo samo in vso krivdo bi mo-rale nositi stranke, ki bi hotele onemogočiti pravočasno rešitev označenih vprašanj. Zato sta dr. Kramář in dr. Herold nedavno na-glašala, da češki poslanci dovolijo državi, kar potrebuje, a ne vladi, kateri ne zaupajo. Kar so svoj čas mogli Nemci, tega danes iz raznih razlogov ne smejo Čehi. Sicer pa bi češka obstrukcija tudi ne dosegla svojega namena, ker dr. pl. Körber je neranjiv in trdno stoji.

Opetovano sem naglašal, da more dr. pl. Körber v skrajni sili odgoditi državni zbor ter s § 14. uveljaviti državni proračun in nagodbo. Češki in drugi strelci bi torej streljali le v zrak ali pa v jekleni ščit, ki odbija vse udarce. To prepričanje prodira in se utrjuje v češkem klubu in vsa znamenja kažejo, da češka obstrukcija pojemlje ter do-biva obliko odločne opozicije proti vladi in nemškim strankam. Češki poslanci so imeli sicer mnogo smodnika na suhem, toda di-namit obstrukcije bi bil za-nje danes nevar-nejši, nego za vladu, zato nujni predlogi od slučajja do slučajja le prikrivajo umikanje iz ofenzive v defenzivo.

Ta namen je imel Fiedlerjev nujni pred-log glede revizije pridobitnih in gospodarskih zadrug, kakor tudi danes Reichstädter-jev predlog glede protisokolskih izgre-dov v Moravski Ostrovi. Prvi predlog je zbor-nica odobrila, ker je bil čisto gospodarskega značaja, drugi predlog strogo narodne barve je danes večina odklonila.

Ta teden razprava o državnem proračunu skoraj gotovo ne pride še na vrsto, vlada ima torej še časa dovolj, da se s češkimi poslanci dogovori o mitnini, ki pa ne bode visoka.

Jutri pride na vrsto poslanca Daszyna-skega nujni predlog glede vojaških razmer v Galiciji; v petek bode le kratka seja, da

se morejo češki poslanci in razne deputacije slovanskih klubov v soboto udeležiti Riegro-vega pogreba v Pragi.

Dogodki v Macedoniji.

Včeraj je min. predsednik dr. pl. Kör-ber odgovoril na interpelacijo posl. viteza Vukovića in tovarišev z dne 11. grudnia in 4. svečana glede dogodkov v Macedoniji. Odgovor se glasi:

V prvi vrsti naglašam, da mi g. mini-ster za vnanje posle sproti poroča o vseh bistvenih dogodkih v vnanji politiki.

Kar se tiče upravnih reform v Turčiji, ki jih določa berolinska pogodba, moram pripomniti, da se skupna vlada mnogo za-nima za to vprašanje, ker je naša država bližnja sosedu balkanskemu polotoku, in da je minister za vnanje posle v zadnjem za-seđanju delegaciji opozarjal na nujno po-trebo, naj bi se konec storil nevarni neza-dovoljnosti krščanskega prebivalstva v Turčiji.

Ta namen imajo predlogi, ki sta jih do-ločila ruski minister grof Lamsdorf in grof Goluchowski in katere so odobrile evropske vlade ter sprejela tudi turška vlada. Države bodo skrbela, da Turčija tudi izvrši svoje obljube. Evropski veleposlaniki v Carigradu in konzuli v Turčiji bodo strogo nadzoro-vali te zahtevane reforme, kar more biti za-gotovilo, da se tudi izvrši. Krščansko pre-bivalstvo more torej povsem zaupati name-ram in težnjam držav in ne sme upora-bljati sile, ker bi jo Turčija morala s silo zadušiti.

Na drugo vprašanje, ali hoče Avstrija varovati svoje gospodarske koristi v Turčiji, morem odgovoriti, da je naloga avstro-ogrskih konzulov v Turčiji sploh, braniti gospodarske koristi naše države; in to dolž-nost tudi vestno izvršujejo.

Cerkveni letopis.

Slavnostni govor

o priliki petindvajsetletnega vladanja papeža Leona XIII. dne 3. marca 1903.

Govoril v ljubljanski stolnici kanonik g. dr. Andr. Karlin.

Velesenjeni in mnogo častiti poslušavci! Premili verniki!

Starodavni obelisk na trgu sv. Petra v Rimu je danes zopet nema priča živahnega gibanja in kretanja.

Od vseh delov sveta prihajajo in se zbi-rajo okrog njega romarji, da pohite v pre-krasno baziliko sv. Petra, kjer bodo slavili izreden dogodek v zgodovini svete katoliške cerkve. Izredni dogodek, pravim, kajti z da-našnjim dnem je poteklo dolgih 25 let, od-kar je zasedel stolico sv. Petra kardinal Joa-him Pecci pod imenom Leona XIII. Mnogo naslednikov je imel do danes apostolski prvak sv. Peter, a izmed teh sta vladala sv. cerkev 25 let razen njega le Pij IX. in Leon XIII.

Da proslavimo to izredno zgodovinsko dejstvo, da zahvalimo Boga za izredno mi-lost, katero je izkazal papežu Leonu XIII. s tem, da ga je ohranil v burnih časih celo četrtstoletje na stolici sv. Petra duševno čil-lega, četudi telesno utrujenega, in neumorno delavnega do skrajne meje človeškega živ-ljenja, to je tudi povod in namen današnjemu slavnostnemu večeru na tem svetem kraju. Pozdravljeni, iskreno pozdravljeni v Gospodu vsi, ki ste prispeli na papeževo slavnost, saj s tem ne proslavljate le vrhovnega pogla-varja katoliške cerkve, ampak Jezusa Kri-stusa, odrešenika našega, čigar namestnik na zemlji je rimski papež, Jezusa Kristusa, kateremu čast in slava vekomaj. Zatorej pozdravljeni, iskreno pozdravljeni v Gos-podu!

A Domino factum est istud, et est mira-bile in oculis nostris: Po Gospodu se je to zgodilo in je čudovito v naših očeh. S temi evanĝelijskimi besedami smemo po pravici otvarjati današnjo slavnost. Da, čudoviti je dogodek petindvajsetletnega vladanja Leo-novega, bodisi da ga premišljujemo z ozi-rom na njegovo življenje, bodisi da ga ocenjujemo po njegovem delo-vanju.

Najprej le nekaj črtic iz življenja da-našnjega slavljenca.

Ko je zatisnil trudno oko Pij IX., dne 7. februarja 1878, bilo je treba misliti, kdo mu bo di naslednik.

Že 18. februarja se je zbralo 60 kardi-nalov v konklave v Vatikanu, nastopni da-pa se je že pokazalo, kdo uživa največje za-upanje. Kardinal Joachim Pecci je bil valed poprejšnjih priprav ves utrujen in izmučen, poleg tega pa še izredno razburjen in potrt. Proti večeru ga obišče v sobici, kamor se je bil odtegnil, neki prijatelj. Vprašuje ga, zakaj je tako žalosten. Kardinal odgovori: Ali ne veste, kaj od mene hočete? Gotovo imate vzroka dovolj, odvrne prijatelj, da se vznemirjate, toda čemu sedaj drhteti in oma-hovati? Petrov čoln potrebuje spretnega kr-

marja, in nihče ga ne bode boljše vodil nego Vi. Nato Pecci: Ali pomislite vendar, da sem se postaral, premalo moči čutim za toliko delo. Še malo dni, pa me bo konec. Časa je grenka, nimam poguma, da bi jo izpraznil. . .

In vendar jo je izpraznil do dna. Danes je poteklo 25 let, odkar so mu, 68 letnemu starčku, v sikstinski kapeli prvič pokrili osi-velo glavo z dragoceno tiaro z besedami: Vzemi tiaro, ozaljšano s trojno krono in ne zabi, da si oče kraljev in vladarjev, da si najvišji pastir po vsem svetu živčih verni-kov in namestnik Jezusa Kristusa, ki bodi hvaljen in slavljen vekomaj!

In vzpel se je sivolasi starček in prvič klical urbi et orbi — Rimu in širnemu svetu apostolski blagoslov.

In prošlo je dolgih 25 let. . .

Kdor premišljuje danes 93 letno starost našega slavljenca, kdor ima pred očmi nje-govo slabotno telo, ki je do danes stano-vitno kljubovalo smrti, mora nehote vzklik-niti: A Domino factum Po Gospodu. . . .

Da se je vršilo vladanje Leonovo v dobi miru in pokoja, zločnosti in veselja, potem bi se nam morda še ne zdelo tako čudno, da je starček preživel četrt stoletja na sto-lici sv. Petra.

Toda kdor trezno premišljuje Leonovo dobo, mora priznati, da je to bila viharna doba, polna bridkosti in težav, doba zaniče-vanja in preziranja, doba nepokorščine in nehalnosti do sv. stolice. Oj, paš se je moralo krčiti srce pred petindvajsetimi leti novemu brodarju Petrovega čolna, ko je pr-vič prijel za krmilo! Pač mu je obledelo vilo lice, potemel žar očesa, ko je zazrl pred seboj vsenaokrog razburkano morje, ki je visoko gnalo divje valove, zaganjajoče se naravnost v dedščino sv. Petra. S pozornim očesom je meril brodnik okrog sebe pojave svetovnega položaja in se skrbno vpraševal s prerokom Izaijem: Custos, quid de nocte? Čuvaj, kaj je z nočjo? Da, noč je legla na zemljo, temna, strašna noč brezverstva in iz te grozne noči je prežala grozeča pošast — anarhija. Anarhijo je zazrl Leon XIII. v vseh panogah kulturnega življenja: intelektualno — moralno — socialno — državno anar-hijo. . .

Oj groza, strah pred bodočnostjo! Čuvaj, kaj je z nočjo? Ne plašite se! Lumen de coelo, luč na nebu vzhaja. Leon ozarja svet z nesmrtnimi, nedosežnimi okrožnicami. Po-miljiv besede Kristusove: Portae inferi non praevalerunt adversus eam, peklenška vrata ne bodo zmagala katoliške cerkve, zaupno vzklikne: Adjutorium nostrum in nomine Domini, naša pomoč je v Gospodovem imenu.

In jel je vlivati olja v razburkane va-love časa in graditi močen jez proti narašča-jočemu toku brezverstva.

Intelektualna anarhija, anarhija mišlje-nja in umovanja, kje se javlja bolj režeče, nego v modroslovju? Kolikor pisateljev — bi se smelo reči — toliko sestavov, kolikor učiteljev, toliko posamičnih nazorov. Temu modroslovnemu brezvladju je novo luč pri-žgal Leon z okrožnico Aeterni Patrie (4. avgusta 1879). V njej uči, da pravo mo-droslovje ne more nasprotovati božjemu raz-odetju. Resnico nam podaje oboje, resnica pa je hčerka božja, ki od Boga prihaja in duhove zopet k Bogu vodi. V njej tudi opominja, naj učenjaki ne prezirajo nekda-njih mislecev Aristotela in Tomaža Akvin-skega, naj na trdnem temelju, katerega so sestavili modrijani prešlih časov, varno pro-dirajo dalje v kraljestvo resnice.

In čujte: njegov glas ni ostal glas vpijočega v puščavi: akademije in visoke šole so se jele ustanavljati, modroslovje sv. Tomaža Akvinskega se je naselilo po bogo-slovnih učiliščih in zavzema vedno širše ved-nostne kroge.

Moralna anarhija, kaj je dru-gega nego pomanjkanje strahu božjega, ne-gacija božjih in cerkvenih zapovedi? Vzrok moralni anarhiji pa je zloraba človeške svo-bode, kar prekrasno opisuje v okrožnici: Libertas praestantissimum donum (20. junija 1888). A že izza mla-dih let je treba človeku navodil, s katerimi se omejuje zloraba človeške svobode. Zato se ne smemo strašiti nobenega dela in zbiti nobenega truda — tako uči v okrožnici: Sapientiae christianae (10. ja-nuvarija 1890) — kadar se gre za vzgojo in oliko mladine. In ker dobro vem, koliko stariši vplivajo na otroke, s tem pa, ako bi se vez, ki družji moža z ženo v zakramentu sv. zakona, zrahljala in omajala, bi se od-prla široka pot moralni korupciji od roda do roda, zato je objavil okrožnico: Arcanum divinae sapientiae consilium (10. februarja 1880), v kateri učen in jasno razklada nauk in obveznost sv. zakona, ki je od Boga postavljen, od Kristusa potr-jen zakrament, edin in nerazvezljiv.

Socialna anarhija! Ti moj Bog! Ali naj jo opisujem? Ali ne steza svojih krvavih rok leto za letom širom sveta? Kdo tu pomore? Dobro Vam je znana okrož-

nica: Rerum novarum (13. maja 1891) o delavskem vprašanju, v kateri »so-cialni« papež pojasnjuje razmerje mej boga-tini in reveži, mej kapitalisti in proletarci, in prihaja naposled do resnabnega opomina: »Vsak poklicanec naj dejanski in brez od-loga tu pomaga, da ne bode zlo, ki se je itak že silno razpaslo, vled zamude še večje. Postavodajne korporacije naj sklepajo po-stave, bogatini in delodajalci naj se zavedajo svojih dolžnosti, delavci, za katerih blagor se gre, naj zastopajo svoje zahteve na po-stavni način, in ker je vera edino zmožna popolnoma odpomoči notranjim neprilikam, naj bi se vedno bolj razširjalo prepričanje, da je pred vsem treba poživiti krščansko mišljenje in življenje, sicer bodo vsi še tako modri in mnogo obetajoči poizkusi ostali brez vspeha.« (Dalje prih.)

Tržiške razmere.

Iz Tržiča, 3. marca.

To stoji pribito, da so pri zadnji de-želnozborski volitvi tržiški Nemci glasovali za dr. Ferjančiča pod pogojem, da se pri bodoči občinski volitvi v Tržiču glasovanja zdrže radikalni Slovenci. Neradi so namreč tržiški Nemci vzgiznili v kisllo Ferjančič-ovo jabelko in lahko rečemo, da je bila mnogim izmed njih kandidatura domačega klerikal-nega župnika bolj simpatična, kakor dr. Fer-jančičeva. Stvar bi se bila morda tudi dru-gači izvršila, če bi se bil g. župnik popred razglasil kandidatom in bi ne bil baron iz Grünschhof-a zagromel tržiškim Nemcem: glejte, da utrdite svojo posest doma v ob-činskem zboru, in to se more le zgoditi, če se radikalni Slovenci — misli je volilce I. razreda — zdrže glasovanja: »die Bedin-gungen sind erfüllt worden, die wir als Gegenleistung für die Unterstützung des Ferjančič verlangt haben, und wir sind da-durch für die bevorstehende Landtagswahl gebunden«.

Ne moremo že toliko zameriti našim radikalcem, da so se zvezali z Nemci, da vržejo klerikalnega župnika, saj konečno je vender ostal še na površju Slovenec, če tudi liberalen. Tudi bi jim odpustili, če bi bili Nemcem za pomoč obljubili nasprotno pomoč, da se ohrani v Tržiču status quo. Tudi zdaj je namreč vodstvo naše občine v nemških rokah, ali vender je v odboru še nekoliko domačinov, da zadržu-jejo nemškega moloha vsaj toliko, da nas ne more naenkrat požreti in usužnjiti nem-škim pohleptom, kar se je jasno pokazalo pri neki seji poleti, ko so hoteli Nemci ne-kaj Nemcev imenovati častnimi občani, pa domača večina se je temu ustavila.

Ali zdaj stoji stvar drugači. Nevarnost je, da postane naša zbornica »alldeutsch« in županski stol zasede celo Simon Rieger, ta glavni zastopnik in agitator Südmarke in nemškega schulvereina na vsej zemlji slo-venski.

Do zdaj je pri volitvah odločeval II. razred in lahko so si slovenski radikali I. razreda privoščili »špas«, da so, kakor pri zadnji volitvi, le trije duhovniki nastopili nasproti raznim »Größen und Wenigkeiten«, ker je bila v II. razredu obč. zbora osoda že odločena; ali zdaj je drugače. Jeziček na tehtnici je I. razred. Slovenski radikali si tedaj gotovo niso bili zavedni cene, za katero so si kupili nemško pomoč ozi-roma: »dass dieser (Ferjančič) für die nächste Gemeindevahl in Neumarkt die Stimm-haltung der radicalen (Slovenen) zugesagt hat«. Ta obljuba je podobna Jefejevi prisegi, katere bi ne bil smel narediti, še manj pa spolniti.

Nadsodnijski svetnik, zlasti extra statum, je res visoka oseba, tako visoka pa venderle ne, da bi ne smel njemu nasproti nihče kan-didirati. Kdor pa ima toliko srca, pa tudi ve, kako ga bodo nasprotniki obrali in ve-zali se s raznimi močmi, da ga vržejo. To je volitveni boj. Kdor podleže, pa podleže. Junak pa ni vselej tisti, ki zmaga; zgodo-vina slavi tudi padle junake. Volilci pa vender ne smejo snovati tacihi zvez proti posameznim osebam, katere bi bile na škodo celi občini, celemu narodu. Kdor šteje kaj let, ta ve, kako so vsa mesta in trgi po Kranjskem zdihovala pod nemškim nasil-stvom. Otresla so si nemški jarem; Slo-venec gospoduje v njih ter urejuje gospo-darstvene svoje zadeve. Eline Tržič, če tudi je skoraj čisto slovensk, nosi še nemško masko.

Proč ž njo! Nemcem se pri tem ne bo godila nobena krivica. Vsa tri nemška pod-vzetja imajo virilen glas in vrhu tega sto drugih pripomočkov, s katerimi bi se lahko branili, če bi jih kdo sploh hotel na čem prikrajšati.

Nekateri se izgovarjajo: saj nimamo Slovenci moža, da bi ga postavili na župa-novo mesto. Pa tega tudi nihče ne zahteva; marveč naj le župani g. Mally do skrajnih mej človeškega življenja! Le v odboru mu želimo svetovalcev domačinov, ki dobro poznajo domače potrebe in znajo braniti

avojo last in posest. Če dobe Nemci večino v zbornici, imenovali bodo toliko častnih občanov, da slovenski glasovi v prvem razredu nikoli več ne bodo kaj šteli in bodo tako prikrajšani na pravihah prihodnji narodni duhovniki, učitelji in uradniki zaradi nesrečne kupčije, katero so njihovi predniki zagrešili. Negreledne so posledice bodočih volitev; lahko rečemo: zdaj ali nikoli. Tako misli 90 % tržiškega prebivalstva. »Tudi bodi, neizprosni, mož jeklen, kadar brani je česti in pravde narodu in jeziku svojemu!« Non quis, sed quid.

Idrijski „klerikalci“ in delavstvo.

Idrija, 25. febr.

Pod tem naslovom prinaša »Sl. Naroda« v 72. št. iz Idrije dopis, kateri je zopet precej dolgovizen, vključ temu popolnoma ponesrečen. Naši »Narodovci« so se zavezali, da se bodo potrudili, da prinese vsako nedeljo »Sl. N.« kak dopis iz Idrije. Tako nameravajo zbrisati vtis dopisov v »Sl. Listu«. Prihranite svoje pero rajši za »Jednakopravnost«, ki prihaja vedno bolj kilava na dan! Reveži ste, pa prav veliki! Čudno, da more biti naša inteligenca tako zaljubljena v vas. Pa na dopis!

»Narod« napada naše ustanove, osnovane delavstvu v prid. Vseč mu ni prav nič. Krščansko gospodarsko društvo, ljudska hranilnica in posojilnica, katoliška delavska družba, — vse to je ustanovljeno edino le v prid klerikalizmu, delavstvu prinaša veliko škodo, ker se hoče isto duševno in gmotno zaslužiti. Tako trde liberalci. Ko bi ti reveži le vedeli, kaj je klerikalizem, zlasti v Idriji. Da se delavec otrese liberalnih motovcev, — to je ves namen našega nesrečnega klerikalizma. Gospodje liberalci, imate že zadosti, ni treba, da bi vam reveži še skladali.

»Klerikalna stranka je zlorabila s hinavskimi pretvezami delavstvo v svoje namene.« To so klerikalci posebno ob nameravanem štrajku pokazali. Da so bili klerikalci nasprotniki štrajka, ker ni bil čas in razmeram primeren, potrdimo radi. Odebelilo bi se bilo k večjemu nekaj liberalnih kramarjev in kramaric, delavstvo pa bi bilo končno opešalo. Zato smo bili za mirno poravnavo, brez pogojev, pa nikakor ne. Ko je bila začasna poravnava zagotovljena, smo odsvetovali ljudem štrajk. Poslušali so nasvet, in nobene sitnosti ni imel ne g. nadsvetnik Schmid, ne g. inšpektor Svoboda. Ako bi bilo po vašem, moral bi se bil izvesti štrajk. Takrat bi bili govorili, kakor smo mi prosto izražali svoje misli, silili pa nikogar ne, temveč vsakemu prosto prepustili, naj stori, kar hoče. Dvomimo, ali bi bili imeli gospodje tako mirne ure, ako bi bilo šlo po vašem — no, hvaležni so vam pa vse eno, saj so narodno napredni.

Dobili so klerikalci gotove koncesije, da so prepredili stavko, pravite. Prav dobro! Povejte le eno, da moremo vsaj nekaj zahtevati. Dolej je erar nam nasproti precej zapet, uradniki naših mož delavcev celo v mestni zastop niso volili, v tem ko so oddali svoj glas tudi voljo, ki je bil radi . . . Koliko dobička ima država od rudnika, smo mi že večkrat povedali ter povdarjali, da je krivično, ker vzdržuje mesto realko. Realko naj bi država prevzela, oziroma bila že ustanovila. Takrat, ko ste bili na Dunaju, bi bili govorili! Sedaj pa še celo liberalci težé po tem, da bi se naš erar, ki ima po »Narodu« 1.200.000 kron dobička na leto od Idrije, otresele celo ljudske šole ter jo navalil na deželo, — vse to edino iz tega vzroka, ker bi nekdo dobil rad še učiteljstvo v pest. Dotičnik pošilja tudi brzoglavke v »Naroda«, tikajoče se naše c. kr. ljudske šole.

Pa ta krščanski konsum! Ta še le razkrinkuje — klerikalci! Siromaki, kaj pa veste slabega? Da je bil odstavljene predsednik, je-li to taka nesreča? Veselite se, ako najspodobnejše može odpravimo, nas bo preje konec.

Da je bil Koler odstavljene, »ker ni imel Oswald dopadajenje nad njim«? Oswald nima pri tem prav nič govoriti, kdo se sprejme za uda in koga se izključi, ker ni v načelstvu ne on, ne kako Slomšček. Po pravilih (vzemite jih vendar v roke, da ne boste pisali, kakor slepec o barvah) sprejemlje in izključuje ude edino le načelstvo. Članom tega načelstva pa je Kolerjevo »samostojno mišljenje« tako ugajalo, da so ga z 9 proti 1 glasu odstavili od predsedništva in izključili.

Oswalda na obnem zboru ni bilo treba izriniti iz odbora, ker sploh še nikdar ni bil v odboru, ampak v nadzorstvu, ker po pravilih so odborniki izključno le rudarji. Hišnika Lapajneti pa ni bilo mogoče izriniti iz odbora, ker tega predloga ni bilo na dnevnem redu. Da vživa pa zaupanje tovarišev odbornikov, priča dejstvo, da so ravno tisti možje-rudarji, kateri so izključili Kolerja, z vsemi glasovi izvolili Lapajneti za naslednika Kolerju.

Da se je sedanjim predsednikom Svetliški potegnil na obnem zboru za Lapajneti, ni pa noben greh. Pri naših obnih zborih

vsakdo lahko govori, dokler ostaja v meji dostojnosti.

Iz tega je tudi jasno, zakaj je na obnem zboru govoril tudi Oswald za Lapajneti. Kot načelnik nadzorstva je povdarjal, da se ni Lapajneti niti najmanj pregrešil pri zadržnem poslovanju, čemu ga torej odstraniti iz odbora, ker je vester, delaven mož? »Narodov« dopisnik sicer nekako namigava, kakor bi imel Oswald kake stranske namene, češ: roka roko umiva. Le na dan, kar veste! Ali si drznete trditi, da je Oswald le za en vinar kedaj oškodoval ali tudi le hotel oškodovati zadrugo?

»Delavec v klerikalni organizaciji nima nobene besede«, trdi »Narodov« dopisnik. Grda, prav liberalna laž! Že parkrat smo v tem dopisu omenili, da v načelstvu smejo biti izključno le delavci, niti pazniki ne, tem manj duhovniki ali učitelji. V farovžu ne velejav prav ničesar, ker ni nobeden izmed duhovnikov, stanujočih v župnišču, ne v načelstvu ne v nadzorstvu. Oswald je v nadzorstvu, pa je na obnem zboru dvakrat odklonil izvolitev, da bi bilo tako konec njegovega paševanja. Šele na splošno zahtevanje delavcev je končno sprejel izvolitev v nadzorstvo. Tako se usiljuje ta »črna pijavka«. Surovi izrazi, katere navaja »Narod« so padli, a iz ust enega celega moža, katerega »Narod« slavi za naš steber!

Da ima sodišče več volivnih sleparij v rokah, nismo oznanili svetu mi, temveč poročevalcem »Slov. Naroda«. Ali ste tako pozabljivi? Dekan Arko ni bil pri nadzvetniku radi zadnje občinske volitve, pri tem ostane. Sedaj pa navedite priče, katere trde, da je bil. Pač vam bo lažje povedati, da je bil župan Lapajneti tisti, ki je obiskoval uradnike tik pred volitvami. Kdo torej zamazuje oči svojim podreptnikom? Ako naši možje ne čitajo naprednih časopisov, niso prav nič na škodi. Iz odgovorov v naših listih liberalce prav dobro poznajo in jih prav nič na skomina po liberalnem blatu. Sicer pa so liberalci še hušji. Saj ste izrinili iz naprednega »delavskega bralnega društva« celo »Slovenca«.

Ali naj zidamo „dom“?

Odgovor dopisniku z Roba.

Strinja se tudi odbor kmet. konsumnega društva, da bi se zidal »dom«.

Torej odgovarjamo le na točko, katere je g. dopisnik navedel, in sicer sledeče:

Na prvo točko odgovarjamo, da bi bila hiša pripravna, ko bi se še popravila. Hiša je na jako pripravnem kraju, ker se ondi od štirih strani pota križajo. Torej bi bilo ustrezno vsem župljanom, celej okolici, kar je še več vredno, kot hiša sama.

Druga točka: Resničen je pogovor: Boljša je kratka sprava, kakor dolga pravda.

Odbor je že parkrat poskusil, da ga z lepim potom pregovori, naj gre pogodbo delat, a vse zaman. Mar ni tudi sam gosp. dopisnik nasprotnik »konsumnega društva«? Ako bi se hise za dom kupovale in bi prodajalec zahteval vedno več, na tak način bi društvo doma nikoli ne ustanovilo.

Glede tretjega vprašanja odgovarjamo, da se lahko napravi tako staro poslopje, katero je društvo kupilo, ker je bilo posvetov prodajalca sedanjikim potem prodano za 3600 K; a sedaj je cena samo za hišo, pod, kozolec in vrt 4000 K, za ostanek se mu je pa tudi že ponudilo 5000 K, tedaj dobi 9000 K.

Opoznamiti se mora, da je omenjeno posvetov sam ponujal in se ravno toliko dalo, kakor je sam zahteval. Tudi njegova žena je odbornike nagovarjala, naj odbor kupi. Dalo se mu je ravno toliko, kot je sam cenil.

Četrto: Da Tone ni normalno razvit, se jako čudimo. Kedaj je g. dopisnik to konstatiral, ker ni zdravnik?

Peti: Društvo ga je rešilo, da plača svoje dolžnike, ker ga tarejo vsakoletne obresti.

Čudno je, zakaj g. dopisnik nikoli ne govori osebno z odborniki, ampak le po časopisih. Na ta način se vpraša, ali ni sam g. dopisnik nasprotnik konsumnega društva? Res smo po imenu vsi »klerikalci« v Robu, a nasprotnikov je veliko zadrugi. Saj jih poznate. Mi pa kmetje, ostanemo svoji.

Zadružni pozdrav!

Rob, dne 16. februvarja 1903.

Anton Peterlin, načelnik »Konsumnega društva«.

Ivan Bregar, župan in odbornik.

K predstavi opere »Azrael« na slovenskem odru dne 8. t. m.

Legenda v štirih dejanjih (6 slikah). Besedilo spisal Ferdinando Fontana, prevel A. Funtek, uglašil Alberto Franchetti.

Vsebinska romantična opera »Azrael«, ki se bo uprizorila v nedeljo 8. t. m. prvič na slovenskem odru, je sledeča:

V peklenki jami.

Lucifer se je bil uprl Bogu ter začel z demoni in vrati vojno proti njemu. Angeli so seveda pobili satana, ujeti Azrael pa je moral v pekló, kjer jaduje po svetlih nebesih in zlasti po svoji ženi, angelu Nefti. Bog je Azraela preklel, ker je verjel satanu, da je premagal Boga. Sedaj mu ni nobene rešitve več; v pekló je ujetnik po družici Nefti in po sreči, ki jo je užival v nebesih.

Tedaj nastopi satan z demoni in vrati. Vsi ga pozdravljajo: »Papa Satanas. Aleppe! Slava in čast ti!« Nesrečni Azrael ustavi Luciferja voz ter prosi satana, naj ga pusti samo za eno leto na zemljo; prisega mu, da mu pripelje seboj dušo, ki jo hoče ugrabiti nebesom. Dasi demoni svaré Luciferja, naj ne privoli v to, vendar sprejme satan ponudbo: Azrael se sme vrniti na zemljo za leto dni. Ako bi se pa vrnil brez obljubljene duše, bi prenehal biti demon ter postane človek, ki bo moral poslej trpeti vse grozne muke prokletih pogublencev. Azrael je s tem zadovoljen in odide poln nad iz pekla. Za njm se krohotajo množice vragov . . .

V nebesih.

Nebeščani pojo: »Sancta Maria, mater Dei!« Po zlatih stopnicah prihaja angel Nefta, katero žalosti misel, da je njen soproj proklet, ker je dvomil nad zmago božjo. Nefta vé, da je Azrael na zemlji, zato prosi Marijo, naj jo pusti k njemu, ker upa, da ga bo mogla rešiti. Ako je pa Azrael nevreden nebes, tedaj naj bo zavržena tudi ona. Nebeščani se čudijo toliki požrtvovalnosti. V višavah vidijo, kako se je obsedel obraz Matere božje s sočutjem. Kerubini na znanjajo, da plava Marija k božjemu prestolu ter dviga svoje roke proseče k Bogu. Svetel žarek pade na Nefto: Bog je uslišal njeno prošnjo, Nefta gre na zemljo kot nuna Klotilda.

V gozdu.

Azrael, opravljen kot plemič, se vzbudi iz spanja. Jutranja zarja ugaša. Vesel se ozira na okrog ter se napoti proti gradu, ki ga vidi v dalji.

Nato prihajajo kmetje in kmetice, da pripravijo prostor za kralja in njegovo hčer Lidoro, katero sili oče, naj bi se omožila. Lidora je čarovnica in se je zaklela, da postane le oni njen soprog, ki prenese bliske njenih oči. Že sedem let ni nobenega snubca, ker se vsakdo boji pogleda njenih oči. Azrael se vrne in sliši pogovore kmetov. Takoj sklene, da premaga Lidoro. Tedaj pridejo cigani na čelu jim Loretta, ki prepeva o Amorju, kateri bo končno gotovo premagal tudi Lidoro, da se bo udala ljubljenu možu.

Kraj žé star in bolehen, nastopi z Lidoro in spremstvom. Ker se boji, da bi ostal brez potomcev, pozove herolda, naj naznani iznova, da išče Lidoro moža in naj se oglasi kak snubač. Tedaj nastopi Azrael, v katerega se zaljubi takoj ciganka Loretta; kraljična Lidora se mu pa posmehuje. Toda njen pogled se ne more dolgo upirati demoniskim očem Azraela. Premagana je; zato izroči togotna prstan heroldu, naj ga dá neznanemu snubcu. Azrael ga pa ne mara, ker vé, da ga hudobna Lidora sovraži; zato ji ponosen vrže prstan pred noge. Kraljevo spremstvo hoče zgrabiti predrzneža, a cigani se potegnejo zanj. Prav ko bi se imel vneti boj, pride mimo spreved nun, med njimi Klotilda, ki hoče pomiriti spor. Azrael ji reče, da mu treba le migniti, in vsakdo vrže orožje v stran. Klotildi se zdi Azraelov glas znan, Lidora si hoče junaka siloma osvojiti, Loretta pa se vzbudi gorčo ljubev; tudi Azrael misli, da je Loretta njegova prava izvoljenka, s katero bo živel srečno. Na Lidorin ukaz potegnejo vojaki meče proti Azraelu, toda na povelje demona Azraela zgrmi in trešči, meči vojakov so na tleh. Vsi pokleknejo v strahu, Klotilda pa ve, da je junak — njen soprog Azrael.

Na bregu reke.

V mraku prepevajo cigani in ribiči romance ter odhajajo počivat na svoje čolne. Loretta razmišlja o svojem ljubimcu. Ne ve sicer, kdo je, a ljubi ga nad vse. Tedaj se prithotaj čarovnica Lidora, ki hoče ugonobiti Azraela. Loretta da čarovno vodo ter ji pravi, naj položi spečemu Azraelu roko na srce ter izve tako vso resnico, ki jo hrani na dnu srca. In potlej ko ji izda ime svoje resnične ljubice, naj oblije demona z vodo. Tako bo odkrit brezbožni slepar in izgine obenem vsa njegova moč.

Ljubosumna Loretta stori vse, kar ji je naročila čarovnica. Speči Azrael ji izda, da ljubi soprogo Nefto.

Razkačena Loretta polije nato Azraela s čarovno vodo, in demon Azrael se zgrudi v groznih bolečinah. Na pomoč pa mu prihiti Klotilda, ki odvde ranjenca v samostansko bolnišnico.

Pred samostanom.

Klotilda (Nefta) je rešila Azraela smrti, a povedati mu ne sme, da je njegova žena. Dušno ga mora rešiti samo molitev, toda Azrael je v pekló pozabil moliti.

Samo še danes sme biti Azrael na zemlji; še nocoj se mora vrniti v pekel. Azrael trepeta, saj bo pogubljen na veke, ker se vrača k Luciferju brez obljubljene duše. Ob slovesu pové Klotildi, da jo ljubi, ker je v svoji bolezní spoznal njeno neizmerno bogo srce. Klotilda pa ga prosi, naj poklekne ž njo pred soho Marije in moli. Azrael se brani, a Klotilda začne moliti na glas: »Ave Marija, gratia plena, Dominus tecum, benedictus fructus ventri tui, Jezus!« Trepetaje jeclja Azrael za njo in ječi »Jezus, Jezus!«

Azrael je rešen. Odpro se nebesa, prikažejo se pojoči angeli, ki izražajo svoj triumf nad satanom z zanosno himno: »Sancta Maria, mater Dei!«

Azrael in Klotilda se spremenita v angela ter se vračata zopet v nebesa.

Opera »Azrael« je uglašil moderni italijanski kompozist Alberto Franchetti, avtor raznih oper. Najboljše so »Azrael«, »Cristoforo Colombo« in »Germania«. Njegove melodijozne opere se pojo po različnih velikih svetovnih odrih, zlasti pa v Italiji in v Nemčiji. Opera »Azrael« je stalno na repertoiru narodnih gledališč v Pragi, Plzni in Brnu. X.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Sejmske taticce. Že opetovano kaznovana tatica je Marija Krt, dninarja žena. rojena v Trzinu, brez stalnega bivališča. Tudi Antonija Dolenc, čevljarja žena iz Kozarjev, je že 2 leti sedela zaradi tatvine v Begunjah. Tretja tovarišica je Ivana Zupan, delavca žena iz Klanca, tudi enkrat zaradi tatvine kaznovana. Na sejmju v Kranju dne 5. januarja t. l. je bil raznim strankam pokraden iz žepa denar in različno blago. Mestni sluga Ivan Perdan, ki opravlja obenem tudi redarsko službo, je izvedel, da je bilo Mariji Bukovnik ukradenih par čevljev; urno je šel zasledovat tatico in poročilo se mu je zasačiti Marijo Krt ter jo je odpeljal v zapor. Med potjo na stražnico je pa urno spustila na tla 8 rut, katere je Perdan pobral, potem je pa še vrgla od sebe mošnjiček, ki ga je pobral neki fant in redarju izročil. Ko je bil Perdan tatico oddal, šel je iskati še njene tovarišice. Zasačil je Antonijo Dolenc in Ivano Zupan. Tatvine so taticce izvršile v gneči v prodajalnicah in na sejmskih sotorih na ta način, da je ena motila z raznimi vprašanji prodajalca, druga pa mejem kradla in ukradene reči tretji oddajala. Edina prodajalka Marija Bukovnik je bila tako srečna, da je zapazila Marijo Krt, ko ji je ta vzela par čevljev, katere je potem našla v nekem kosku, a poleg koska ni bila Marija Krt, nego njeni tatinski tovarišci, in videla je tudi, da je Ivana Zupan čevlje hotela spraviti v cekar. Našlo se je pri taticah za približno 133 K ukradenega blaga in denarja. Antonija Dolenc še pravi, da je bila na Brezjah in da je le iz radovednosti prišla v Kranj, da si ogleda mesto. Ker se je le slučajno sešla z Marijo Krt, kateri je neka četrta neznana ženska izročila kosček, da bi ga nesla na železniško postajo, če bi se ona več ne vrnila, je verjetno, da je bila še četrta tatica v tej družbi, katere pa niso zasačili. Kmalu nato je prišla tudi Ivana Zupan in vse tri so se podale v neko gostilno. Zasihih jih je bilo 22 priči, ki so vse ukradene reči za svoje spoznale. Marija Krt je vsako tatvino odločno tajila in posameznim pričam še pripomnila, »kaj bo z vašo dušo«, kar je obudilo mnogo veselosti. Porotnikom je bilo stavljenih 39 vprašanj, katerim so gledé krivde Marije Krt in Antonije Dolenc pritrdili, gledé Ivane Zupan pa zanikali radi tega, ker se tej kaka krivda po zaslišanijh pričah ni dala temeljito dokazati. Marija Krt je prosila za milostno sodbo in še pripomnila, kako ji je srce utripalo, ko je zadnjokrat 4 leta po nedolžnem v Begunjah sedela. Sodišče je nato Ivano Zupan oprostilo, Marijo Krt pa obsodilo na 5 let in Antonijo Dolec na 3 leta težke z enim postom na mesec poostrene ječe. Marija Krt je naznala pritožbo ničnosti, češ, da ta sodba ni za nič in da mora biti druga sodba, Antonija Dolenc pa vzklic radi previsoke kazni.

„SLOVENEČ“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. | Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Rešilna postaja je meseca februarja intervjuirala 34 krat, in sicer k 17 moškim in k 17 ženskam. Slučaji so bili naslednji: 21 nenadnih slabosti in oboletosti, 3 napadi epilepsije, 2 težka poroda, 2 padeži z zlomljenjem nog, 3 prizadete rane vsled padca, 1 kila, 2 zblaznelosti. Karakteristično je to, da je že drugi mesec obolelo ravno toliko moških kakor ženskih.

Bralno društvo v Vodmatu priredi v nedeljo dne 8. t. m. v svojih društvenih prostorih ob 7. uri zvečer javno predavanje. Predaval bo gospod Ivan Goštinčar o predmetu: »Leon XIII. delavski papež«.

Tatvina. Mariji Dolničar, posestnici v Slapah je bilo posekanih in vkrađenih 6 vrb, katere so orožniki našli pri enem posestniku v Črni vasi.

V Zeleni jami je bilo 2. t. m. mej 7. in 8. uro zvečer Anu Pogačnikovi ukradenega več perila, katero se je sušilo na vrtni ograji.

V mejnarodni panorami so ta teden razstavljene vrti dobro pogojene slike s potovanja na Montblanc, ki zanimajo tudi neturiste, ker si tu brez vsakega truda lahko od blizu ogledajo zanimivosti lednika velikana. Seveda vzbujajo pozornost tudi zanimiva okolica v podnožju Montblancovem. V nedeljo, kot smo že omenili, se prične šesto potovanje po Egiptu, na katero si usojamo že zdaj opozorjati.

Ponesrečeni delavec Pavel Krašovec, 40 let star, delavec na Vrhniki št. 48, je bil včeraj pripeljan v bolnico. Vdaril ga je konj s kopitom po levi roki in mu jo v rami spahnil.

Tat, ki ima veselje do branja. Trgovcu M. Supanič na Dunajski cesti št. 6 je bilo iz zaklenjenega podstrešja ukradenega 50 klg. časiškega papirja.

Kokoši ukradel je neznan tat železniškemu čuvaju Josipu Vidicu iz drvarnice na Erjavčevi cesti št. 28.

Književnost in umetnost.

* **Koncert Nadine Slavjanske na Reki** je imel sijajen vpeh. Dvorana je bila natlačeno polna. Oluševljenje neopisno, ploskanju ni bilo ne konca ne kraja. Družba je bila ganjena na takem prisrčnem vprejemu. Vzlasti pretežka cerkvena pevanja so bila izvajana s tako preciznostjo, da je kar osupnilo celo najstrožje kritike in poznavatelje glasbe. Nadina Slavjanska je slavila na Reki pravi trijumf: bila je to zmaga narodne slovanske kulture.

* **O koncertu Nadine Slavjanske v Ljubljani** se na poročila, da so vsi sedeži razprodani in da je popolnoma izključeno, da bi kak udeleženec z dežele dobil kak sedež. Proste so samo še stojišča.

Porotno sodišče.

Zofka Kveder pred ljubljanskimi porotniki. Danes se je na tožbo gospoda Frana Klemenčiča iz Trsta vršila pred ljubljanskimi porotniki obravnavna proti pisatelji Zofki Kveder radi razaljenja časti. Obtoženko je branil dr. Tavčar. G. Klemenčič je uložil prošnjo za delegacijo družnega sodišča, ker mu je pa neugoden odgovor došel še-le včeraj, ni mogel dobiti nobenega pravnega zastopnika ter se je zastopal sam. G. Klemenčič je tožil gđ. Zofko Kvedrovo radi nekega »poslanega« v »Narodu«, v katerem mu je očitala, da je, predno se je poročil z gđ. Ivanko Anžič, izsilil iz obtoženke »ljubezen« s padanjem na kolena, grožnjo z revolverjem, opisovanjem bolezni, da je le tako mož postal, dalje da vedoma laže, zavija in ima podle namene, in še druga očitanja, s katerimi je rušila njegov hišni mir.

Branitelj obtoženke dr. Tavčar ni niti poskusil dognati za očitanja gđ. Kvedrove, katere osebno ni bilo k razpravi, dokazna resnice, gosp. Klemenčič pa tudi tega dejstva ni skoro nič izkoristil, ampak se je spuščal v prejšnje odnose mej zatoženko, mej seboj in njegovo soprogo, kateri odnosa ji res niso za gđ. Kvedrovo posebno lepi, to pa tem manj, ker se je še po poroki g. Klemenčiča utikala gđ. Kveder v zakonske razmere Klemenčičevih.

Zanimivo za razširjevaljico »svobodne ljubezni« gđ. Zofko Kvedrovo je bilo, da je njen zagovornik dr. Tavčar na vsa usta povedal jako dobro razpoloženemu občinstvu, da ima gđ. Zofka nezakonskega otroka. To bi si bil gosp. doktor lahko prihranil! Tudi praški znanec gđ. Kvedrove g. Gabrijel Jelovšek je prišel v razgovor, a vse kar se je govorilo in bralo na današnji razpravi, se nam zdi tako zasebno, da zadošča le kratko poročilo. Dokaza za svoje trditve v poslanem, kakor rečeno, gđ. Zofka Kveder po svojem zagovorniku ni podala nobenega, vendar so porotniki enoglasno obe vprašanji zanikali in sodišče jo je oprostil. Pred obravnavo je dr. Tavčar mnogo porotnikov odklonil.

Ako bi o kakem ljubljanskem liberalcu recimo »Slovenec« priobčil miščno poslano, smo prepričani, da bi ljubljanski porotniki tudi »Slovenca« oprostili. G. Klemenčič je uložil pritožbo ničnosti.

Pri včerajšnji porotni obravnavi je bil Jernej Matičič, sploh Gregorac, samski delavec iz Ivanjega sela zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe, ker je na hlevu Janeza Oblaka na Vrhniki 17krat z nožem sunil svojega tovariša delavca Janeza Križnarja, doma iz Stare vasi pri Žiréh, in ga smrtno nevarno poškodoval, dalje zaradi javne sile z nevarnim pretenjem in motenja vere, potem radi prestopka zoper telesno varnost in razalitev orožnikov — obsojen na 3 1/2 leta težke z enim postom in trdim ležiščem na mesec poostrene ječe in v vsakem kazenskem letu dné 12. januarja s samotno temnico in trdim ležiščem. Po drobneje poročilo sledi.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Husov spomenik v Pragi. Temeljni kamen za Husov spomenik v Pragi polože dne 5. srpnja. — Ječarja je hotel umoriti pred par dnevi na Dunaju na smrt obsojeni roparski morilec Schönerer, ki je umoril na Dunaju neko stanko. Iz peska in kruha je napravil trdo kroglo, katero je hotel zegaati v ječarja. O pravem času so zapazili njegovo namero. Na vprašanje, zakaj je imel pripravljeno kroglo, je odgovoril morilec: »Za kegljanje«. — Umrli je v Pragi na titusu princ Evgen Thurn Taxis v 25letu svoje dobe. — Ponesrečeni je v Berlinu učitelj Peter Mey denar iz zaklada za reveže. Preteklo leto je praznoval 25letnico učiteljevanja. Imel je v rodbini vedne bolezni, sam pa je živel jako skromno. — Stavkajo vsi kovači koles v Kruppovih delavnicah v Essenu — 150 let stara je umrla v Aleksinovem vdova Milka Trifunac. Udeležila se je svoj čas tudi srbsko-turške vojne. — Svojo sestro ubil je mej prepričom v Zala Egersager, Aleksander Nagy. Sprl se je z njo in v preprič jo je tako udaril, da se je mrtva zgrudila. Utaknili so ga v zapor. — V smrt radi klofute. Aranka Rusinsky v Budimpešti je ob navzočnosti oboževalca, nekega poslanca, prejela pismo, ki je ni hotela pokazati, češ, da ga nič ne briga. Prijatelj jej je v jezi dal zaušnice in odšel, Aranka je pa vsled užaljenosti izpila steklenico razredčenega fusora. Na pol mrtvo so prepeljali v bolnico, kjer brčkone umre. Pismo jej je pisala mati. — Pobegetra v dant. Iz Haba javljajo, da je pobegnil blagajnik Kraut, ki je v neki okoliški hranilnici ponesrečil 12 000 kron. — Obesili so včeraj v londonski kaznilnici Wandhort morilca neke rodbine, Darcyja. Kralj ga ni pomilostil. — Potres so čutili v Reconatiju predvčeršnjim zvečer. Suneč je bil močan. Ob 2. uri zjutraj se je pojavil še en suneč. — Eksplozija na kolodvoru. V delavnici na stettinskem kolodvoru se je pojavila eksplozija, ki je zahtevala eno žrtev. — Tovarna za sušno pogorela. V Molteschovu na Meklenburškem je ogenj vpehnil tovarno za sušno. Zgorel je tovarnar; ponesrečile so tri osebe. — Za zgradbo Markovega stolpa v Benetkah da vlada pol milijona lir. Temeljni kamen bodo vložili 25. aprila.

Zlata poroka. Danes dne 5. marcija obhaja Karol knez Schwarzenberg zlato poroko s svojo soprogo Vilemino rojeno princzino Oallinger Wallerstein. Ime in delovanje tega jubilarja je znano dobro celemu češkemu narodu, kakor njegove zasluge na polju narodnem, političnem in gospodarskem. Schwarzenberg je odločen prijatelj češke narodnosti. Ad mullos annos!

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje, 5. marca. Od nasprotnikov tolikanj razkričana zadeva kmetijskega društva v Rečici ob Savinji po dvadnevni obravnavi sijajno končana. Vsi obtoženci oproščeni. Živela vrla zagovornika dr. Šusteršič in Hrašovec!

Dunaj, 5. marca. V današnji seji »Slovanske zveze« se je dr. Šusteršič spominjal v iskrenem nagovoru pokojnega dr. Riegra ter je slavil velike Riegrove zasluge za češki narod in za druge Slovane. Sklenilo se je odposlati k pogrebu deputacijo, v kateri bodo poslanci: Stojan, Pogačnik, Lužanski, Pihuljak, Spinčič in dr. Hruban. V parlamentarno komisijo »Slovanske zveze« so izvoljeni: dr. Šusteršič, Ploj, Povše, Ivčević, Biankini, Spinčič, Pihuljak, Stojan, Vuković. **Klub je soglasno naj-**

ostreje obsodil »Narodovo« pi-sarjenje in hujskanje gledé »Slovanske zveze«.

Dunaj, 5. marca. Češki agrarec Janovski je poslal k poslancu dr. Pacaku svoje priče, češ, naj mu da Pacak zadoščenje, ker je o Janovskem priobčil neko odprto pismo. Pacak je pričam dejal, da ga je prvi razžalil Janovski, torej naj najprej da Janovski zadoščenje, potem bo že Pacak stvar uredil.

Dunaj, 5. marca. Da bi v zadevi točke Wolfve žene za ločitev zakona Wolfovi prijatelji Wolfa olepšali, priobčujejo v raznih listih poročila, da je Wolf že enkrat imel priliko tožiti ženo za ločitev zakona, a je to opustil z ozirom na svoje otroke in da je Wolfova žena imela odnosa je s Schönererjem in Steinom. Schönerer je na naslovih pismen na Wolfovo ženo zatajeval svojo pisavo, da bi je Wolf ne spoznal. Wolfova žena je že po znamenem prepričanju mej Wolfom in Schönererjem dopisovala s Schönererjem, dasi ji je Wolf to prepovedal. To je zakonska odtujilo drug drugemu. Pravni zastopnik gospe Wolf je sedaj prijatelj Schönererjev dr. Förster. Tožba je tudi politično delo Schönererjevo proti Wolfu.

Dunaj, 5. marca. (C. B.) V današnji seji so železniški, poljedelski in domobranski ministri odgovarjali na razne interpelacije, potem je pa zbornica pričela razpravo o Daszynskega nujnem predlogu glede razmer v 10. voju.

Dunaj, 5. marca. Komunike Mladočehov vzbujajo veliko pozornost, ker kaže, da se je situacija spremenila in Mladočehi ne bodo obstruirali, ker se udeležijo debate pri proračunu.

Dunaj, 5. marca. O tožbi Wolfve soproge proti Wolfu se poročila še: Soproga Wolf je nedavno imela povod zapustiti svojega moža in je odšla v Celje. Wolf ji je zagrozil, da jo bo s silo privedel nazaj na Dunaj. Gospa Wolf je na to vložila tožbo za ločitev zakona. Wolf bo zaslišan na Dunaju, njegova žena v Celju.

Dunaj, 5. marca. Državni zbor bo prekinil v petek ob 2. uri popoldne svoje zasedanje do torka, da se omogoči slovanskim poslancem udeležba pri Riegrovem pogrebu.

Praga, 5. marca. Truplo pokojnega barona Riegra so prepeljali v panteon v muzeju in je ondi položili na mrtvaški oder. Od tu je bodo v soboto popoldne ob 2. uri prepeljali na višehradsko pokopališče. V panteonu mu napravijo spomenik v naravni velikosti.

Praga, 5. marca. (C. B.) Kuratorij praške nemške hranilnice javlja, da se je vršila te dni stroga revizija ter našla vse v najboljšem redu. Varnost je popolno zajamčena in se povišuje s premoženjem hranilničnim, ki znaša 49 in pol milijona kron.

Rim, 5. marca. Papež včeraj ni nikogar sprejel, ker si mora na priporočilo zdravnikovo privoščiti popoln mir. Vsprejem vojvode norfolškega je odložen na 9. marca.

Monakovo, 5. marca. Časopisi poročajo, da se je velika kneginja Anastazija Meklenburška, mati vladajočega velikega kneza, morganatično poročila z nekim ruskim dostojanstvenikom. Prej je imela velika kneginja razmerje z brivcem svojega sina. Z brivcem je celo potovala v Cannes.

Stolni Beligrad, 5. marca. Na včerajšnji sejem je prišlo več srbskih in bolgarskih častnikov, ki so nakupovali konje za najvišje cene.

Sofija, 5. marca. V vasi Vladimirov se je vršil krvav boj mej četo Sarafova in turškimi vojaki. Turki so morali bežati in imajo veliko izgubo.

London, 5. marca. Iz Tientsina brzojavljajo, da se vstaško gibanje širi po vsej Kini. Spomladi se je bati velikanke revolucije proti tujcem. Na čelu vstaškega gibanja stoje Tung Fusiang, princ Tuan in Yunglu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
4	9. zvečer	735.6	4.4	sl. svzh.	jasno	0.0
5	7. zjutraj	74.4	2.3	brzvetr.	sl. vzh.	0.0
6	2. popol.	740.1	9.6	sl. vzh.	sl. vzh.	0.0

Srednja včerajšnja temperatura 5.9° normale, 1.8°.

Dunajska borza

dné 5. marca.

Skupni državni dolg v notah	100.50
Skupni državni dolg v srebru	100.55
Avstrijska zlata renta 4%	121.10
Avstrijska krona renta 4%	101.50
Ogerska zlata renta 4%	121.10
Ogerska krona renta 4%	99.55
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	15.77
Kreditne delnice 160 gl.	683.—
London vista	240.20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.10
20 mark	23.44
20 frankov (napoleonidor)	19.11
Italijanski bankovci	95.40
C. kr. cekini	11.31

— Občeznana dajó Mautner-jeva napojena semena za krmsko repo najobilnejši pridelek. Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mauthnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

Zahvala. 235 1—1

Povodom tako bolesne izgube našega srčno ljubljenega sinčka

Josipa

dovoljujem si za tako mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, prečastiti dahovščini, velecenjenemu uradniku in vsem dragim častitim udeležencem v svojem in v imenu svoje soproge izreči najtopleje zahvalo.

V Idriji, dné 5. sušca 1903.

Josip Vitouc,

c. kr. žgaloški oskrbnik.

Zahvala. 284 1—1

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ne samo med boleznijo temveč tudi ob smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne mamice, oziroma stare matere, sestre in tete, gospe

Marije Thaler roj. Lavtar

kakor tudi za izvanredno mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku, za prekrasne darovane vence, izrečeno tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancom drage pokojne najsrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo.

Železniki, 4. sušca 1903.

Žalujoči ostali.

VABILO

na

IV. redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Dobrunjah

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

kateri se bo vršil

v četrtek, dné 19. marca 1903

ob 3. uri popoldne

v hiši Franceta Rožnik v Dobrunjah 81.

→←

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Predložitev in potrjenje računa za 1902.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Odbor.

VABILO

na

IV. redni občni zbor

kmetijskega društva v Dobrunjah

reg. zadruga z omejeno zavezo

kateri se bo vršil

v četrtek, dné 19. marca 1903

ob 4. uri popoldne

v hiši Franceta Rožnik v Dobrunjah 81

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in odobrenje računa za 1902.
3. Volitev načelstva
4. Volitev nadzorstva
5. Eventuelno razpust zadruga.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Največja
zaloga oblek
za
gospe in deklice,
gospode in dečke.

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernove ulice 9,

svojim p. n. cenjenim odjemalcem uljudno naznanjata, da so

mične spomladanske novosti

➡ v velikej izberi v zalogi. ➡

Najpozornejša
postrežba,
najnižje cene,
solidno blago.

262 12-2

Priporočilo!

Umetni in trgovski vrtnar **Alojzij Korsika**
v Ljubljani

priporoča svojo bogato **semensko zalogo**, katera je edina na Kranjskem, strokovno urejena semenska trgovina, ter ima vsa **krmska, zelenjadna in ovčična semena**, prava in dobro kalilna, za katero kakovost jamčim, nadalje imam mnogovrstne **ovetlice v loncih**, sveže in suhe **palme**. Izdelujem tudi sveže in suhe **venice** in **šopke** z trakovi in napisi in vse sploh v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah. — Ilustrovani cenik za 1. 1903 se dobi brezplačno.

Za obilno naročbo se priporoča

z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

240 10-4

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.
exportna trdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 2

prav poceni.

Lepo
predivo in suhe hruške

kupi

Anton Werbole, Medija-Izlake. Kdor kaj ima, naj takoj naznanj. 281 2-1

Kdor želi imeti dober
harmonij
vrhniškega ali ameri-
kanskega sistema, ta
naj blagovoli pisati na
naslov: A. Luznik, Vrh-
nika pri Ljubljani. 2

Napise in slikanje grbov
obrtnih in trgovskih znakov na steklo, les in
kositar oskrbuje in umetno izvršuje v lastni delavnici
trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškan-
ske ulice. 524 18 11-8

Vnanja naročila proti povzetju.

Franc Rožič

naznanja 268 2-1

otvoritev vinske trgovine

v Lescah pri Bledu št. 3.

Prodajal hode pristna istrska in briska
vina od 56 litrov više in tudi v zape-
čatenih steklenicah.

Cene primerne.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-30

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Kuksnih deležev

šentjanške premogovne družbe na Dolenjskem

(Johannesthaler-Kohlengewerkschaft)

po 120 K

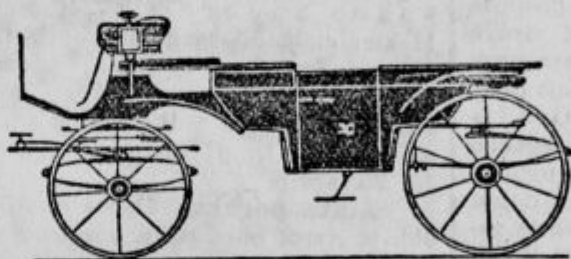
prosto vsakoršnih prepisnih pristojbin, je še nekaj dobiti.

Pristopnice in druga pojasnila iz prijaznosti pri

Splošnem kreditnem društvu

v Ljubljani, Gosposke ulice št. 7.

129

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. 125 8-5

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov

Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

Prva tržaška destilerija za konjak

Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu

priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem
preiskovalnice za živila in sladila **Dunaj IX**, Spitalgasse 31, ki je odobrena od
vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K, ¹/₂ steklenice K 2 60.

V Ljubljani se dobiva pri trgovcih: J. Jebračin, Kham & Murnik, S. Kordin,
22 30-17 A. Lilleg, A. Šarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
kavarovanja za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako izrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zlatnik.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 168

Tisk „Kotlarske Tiskarne“ v Ljubljani.